

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22723 - Infermeria de l'Adult VI / 11
Titulació	Grau d'Infermeria (Pla 2016) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
María del Carmen Alorda Terrasa <i>Responsable</i> carne.alorda@uib.es	17:00	18:00	Dimarts	09/09/2019	30/07/2020	C-206
	10:30	11:30	Dimarts	09/09/2019	30/07/2020	C-206
Patricia García Pazo patricia.garcia@uib.es	12:00	13:00	Dilluns	16/09/2019	29/06/2020	C-204/ Edifici Guillem Cifre de Colonya
	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					
Natalia Martínez Cuéllar	10:30	11:30	Dilluns	09/09/2019	09/02/2020	Beatriu de Pinós Despatx 25. Telèfon 971259944
	16:00	17:00	Dilluns	09/09/2019	09/02/2020	Beatriu de Pinós Despatx 25. Telèfon 971259944
Cristina Moreno Mulet cristina.moreno@uib.es	10:30	11:30	Dimarts	10/02/2020	31/07/2020	Beatriu de Pinós Despatx 25. Telèfon 971259944
	17:00	18:00	Dimarts	10/02/2020	31/07/2020	Beatriu de Pinós Despatx 25. Telèfon 971259944
Noemí Sarah Zuazaga Bolton n.zuazaga@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

Aquesta matèria forma part de la Formació obligatòria i amb ella es tanca el mòdul d'Infermeria a l'adult. La finalitat de l'assignatura és aportar coneixements i habilitats als estudiants per atendre holísticament al

Guia docent

pacients i família afectats per processos complexos derivats de situacions de risc vital, i/o crítiques, així com els dilemes ètics que d'elles sorgeixen.

Per tant i per assolir-ne els objectius s'han seleccionats els continguts que proporcionin als estudiants els coneixements sobre els processos desencadenants de les situacions clíniques d'urgència i crítiques més prevalents així com de les eines bàsiques per prioritzar l'atenció a les persones que precisen ser reanimades i/o estabilitzades tant a l'entorn prehospitalari com hospitalari; així com les que requereixen de monitorització i de cures intensives.

Els conceptes i qüestions que s'introdueixen en aquesta matèria complementen i aprofunditzen els coneixements i habilitats assolits a la resta d'assignatures del mòdul clínic. Està relacionada amb altres matèries de Formació bàsica d'altres cursos com són l'Anatomia, Fisiologia, Farmacologia i Alimentació i Dietoteràpia, necessàries per fonamentar les cures i altres intervencions de caire interdisciplinari. També altres matèries transversals com Comunicació i Salut, Ciències Psicosocials Aplicades i Ètica i Legislació, són imprescindibles perquè l'estudiant integri tots els aspectes psicosocials i ètics que le ajudin a atendre a la persona i família de forma integral.

També es pretén introduir als estudiants en l'aprenentatge del rol interdisciplinari, indispensable per manejar de forma adequada la complexitat de les diferents situacions que pacients i familiars han d'afrontar.

Requisits

Essencials

Els requisits essencials per cursar l'assignatura són els que consten en el reglament acadèmic de la UIB.

Recomanables

És recomanable que l'estudiant hagi cursat la totalitat de crèdits de les assignatures d'Infermeria de l'Adult de segon curs i es trobi matriculat a les de tercer curs.

Aquesta matèria és co-requisit per cursar l'assignatura de Pràctiques Clíniques III.

Competències

Específiques

- * (CE4) Capacitat per a proporcionar cures d'infermeria individualitzades que abarquin totes les dimensions de la persona i família (biològica, psicosocial, espiritual i cultural), sense fer judicis de valor, assegurant el respecte a les seves opinions, creences i valors, garantint el secret professional. (CE5) Capacitat per educar, guiar, facilitar i donar suport als pacients, cuidadors i famílies per fomentar el seu benestar, confort, seguretat i independència i promoure el dret a la participació, informació, responsabilitat i presa de decisions de les persones ateses, en el seu procés de salut-malaltia i de morir. (CE7) Capacitat per comunicar-se de manera eficaç amb els usuaris, familiars, grups socials i membres de l'equip

Guia docent

Genèriques

- * (CG2) Capacitat per identificar problemes i prendre decisions basades en els resultats de la investigació per a resoldre's de forma autònoma. (CG10) Capacitat per raonar de forma crítica. (CG6) Capacitat per gestionar la informació

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de l'assignatura es distribueixen en dos blocs. El primer destinat a l'atenció d'infermeria davant les situacions d'urgències i d'emergències, on es desenvolupen els aspectes generals i el maneig de les situacions clíniques d'urgències i de risc vital més prevalents així com les intervencions més adients i segures pel seu control.

El segon bloc fa referència a les especificitats de l'atenció a la persona i família hospitalitzada a la unitat de cures intensives i de les intervencions de monitorització i de cures específiques corresponents a les situacions més prioritàries susceptibles de teràpia intensiva de forma segura.

Continguts temàtics

BLOC I. ATENCIÓ A LES UNITATS D'URGÈNCIES I EMERGÈNCIES

Unitat 1: Generalitats en l'atenció d'urgències i emergències

Tema 1. Conceptes generals. Organització dels sistemes sanitaris d'urgències i emergències. Atenció prehospitalària i hospitalària d'urgències.

Tema 2. Seguretat del pacient en els serveis d'urgències i emergències

Unitat temàtica 2. Atenció al pacient en situacions de risc vital i d'urgències

Tema 3. Principis fonamentals en l'atenció d'urgències. Valoració/actuació inicial i valoració secundària del pacient.

Tema 4. Triatge hospitalari: concepte i sistemes de triatge.

Tema 5. Suport Vital Bàsic (Adult i pediàtric): Obstrucció de la via aèria (OVACE). Aturada cardiorespiratòria. Protocol d'ús del Desfibril·lador extern

Tema 6. Suport Vital Avançat (Adult i pediàtric): Intubació endotraqueal. Maneig avançat de la via aèria artificial.

Tema 7. Situació de Xoc: Fisiopatologia. Tipus de Xoc.

Tema 8. Pacient amb politraumatisme: Valoració inicial i actuació immediata. Valoració secundària.

Tema 9. Intoxicacions agudes. Conceptes. Mesures per a disminuir l'absorció i facilitar l'eliminació del tòxic. Ús d'antídots.

Tema 10. Urgències per agents externs ambientals. Hipotèrmia. Cop de calor. Ofegament i semi-ofegament. Cremades greus.

Guia docent

BLOC II. ATENCIÓ EN LES UNITATS DE CURES INTENSIVES

Unitat temàtica 3. Generalitats en l'atenció del pacient crític i els seus familiars

Tema 11. Concepte de pacient crític. Perspectiva de gènere i edat en l'atenció a persones en situació crítica. Valoració de les necessitats del pacient crític i dels seus familiars. Factors d'estrès a les unitats de cures intensives.

Unitat temàtica 4: Monitorització del pacient crític.

Tema 12. Monitorització electrocardiogràfica i hemodinàmica invasiva: accesos venosos i arterials. Monitorització respiratòria i de la temperatura central. Analgèsia i sedació.

Unitat temàtica 5.- Situacions clíniques en cures intensives

Tema 13. Atenció al pacient amb ventilació mecànica invasiva. Modalitats de la ventilació mecànica. Procés de destete.

Tema 14. Atenció postoperatòria del pacient crític.

Tema 15. Atenció al pacient amb sèpsia i xoc sèptic. Coagulació Intravascular Disseminada. Síndrome de Disfunció multiorgànica.

Tema 16. Atenció al pacient neurocrític. Lesions encefàliques. Conceptes de coma, coma vegetatiu persistent i mínim nivell de consciència. Valoració i monitorització del pacient neurocrític. Hipertensió intracranial.

Tema 17. Donació d'òrgans. Concepte de mort encefàlica. Criteris per a la donació d'òrgans. Donants amb assistència. Cures del donant i atenció a la família.

Tema 18: Dilemes ètics en l'assistència al pacient crític. Risc de compromís de la dignitat humana.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,76 crèdits, 44 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Clases teòriques	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu, el/la professor/a establirà els fonaments teòrics, així com el mètode de treball aconsellable i el material didàctic que l'estudiant haurà d'utilitzar per preparar de forma autònoma els continguts.	28
Seminaris i tallers	Resolució de casos.	Grup mitjà (M)	Aquests seminaris seran orientats i supervists pel professorat amb participació compartida (professorat i estudiants). Amb ells es pretén que els i les estudiants aprenguin a resoldre problemes i a prendre decisions responsables i coherents aplicant un procés deliberatiu. Consistiran en tres sessions: 1.-Teoria i casos pràctics sobre pla d'actuació en SBV. Reanimació cardiopulmonar. Desfibril·lador extern	12

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			<p>semiautomàtic: Protocolo d'ús del DESA. Precaucions en el maneig</p> <p>2.- Casos clínics sobre seguretat del pacient en les unitats d'urgències i de cures intensives. Anàlisi crític d'articles sobre l'atenció als familiars dels pacients en situació crítica.</p> <p>3.- Cas clínic sobre el pacient crític i els seus familiars. Dilemes ètics en la pràctica assistencial a les unitats d'urgències i cures intensives.</p> <p>De forma prèvia a la realització de cada seminari, es facilitarà als estudiants el material didàctic que han de treballar-ne en grup a l'aula.</p> <p>Per les sessions de casos clínics, els estudiants en grups de 4 o 5, resoldran els preguntes formulades per a cada situació clínica durant el seminari. Posteriorment al seminari hauran de presentar en grup un entregable sobre una part del cas. A les sessions de debat (dilemes ètics) es visualitzaran documents audiovisuals i es plantejeren qüestions que els estudiants hauran d'analitzar i resoldre en grups de 4 o 5. L'assistència als seminaris es obligatòria per poder presentar els treballs relacionats amb cada un dels seminaris.</p>	
Avaluació	Prova parcial I (eliminatòria)	Grup gran (G)	<p>Prova escrita amb qüestions teòriques i plantejaments de casos clínics sobre els continguts del bloc I de la matèria.</p> <p>Aquesta avaluació permetrà valorar si l'estudiant coneix i sap aplicar els continguts de la matèria. Constarà de preguntes tipus test i curtes orientades a la resolució de situacions clíniques.</p>	2
Avaluació	Prova parcial II (eliminatòria)	Grup gran (G)	<p>Prova escrita amb qüestions teòriques i plantejaments de casos clínics sobre els continguts del bloc II de la matèria.</p> <p>Aquesta avaluació permetrà valorar si l'estudiant coneix i sap aplicar els continguts de la matèria. Constarà de preguntes tipus test i curtes orientades a la resolució de situacions clíniques.</p>	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,24 crèdits, 106 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudio de las Unidades didácticas	L'alumne aprofundirà en la matèria de cada unitat mitjançant la bibliografia recomanada, articles/documents disponibles a l'aula digital i el material de classe. També s'hi inclou, l'estudi personal per la preparació d'exàmens i les lectures complementàries.	64
Estudi i treball autònom en grup	Preparació dels seminaris	Preparació de les resolucions dels casos clínics. La finalitat d'aquesta activitat es que els estudiants entrenin les competències d'anàlisi,	42

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		priorització i planificació de les intervencions infermeres i de les activitats de col·laboració.	

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. L'estudiant obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes, a fi d'obtenir la qualificació global de l'assignatura. Per superar l'assignatura l'estudiant haurà de d'obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 a cada una de les dues proves parcials per eliminar el contingut i perquè pugui sumar-se a la resta d'activitats avaluatives (seminaris).

A la taula del present apartat es descriu per a cada procediment el tipus de recuperació, els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Resolució de casos.

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)
Descripció	Aquests seminaris seran orientats i supervists pel professorat amb participació compartida (professorat i estudiants). Amb ells es pretén que els i les estudiants aprenguin a resoldre problemes i a prendre decisions responsables i coherents aplicant un procés deliberatiu. Consistiran en tres sessions: 1.-Teoria i casos pràctics sobre pla d'actuació en SBV. Reanimació cardiopulmonar. Desfibril·lador extern semiautomàtic: Protocolo d'ús del DESA.Precaucions en el maneig 2.- Casos clínics sobre seguretat del pacient en les unitats d'urgències i de cures intensives. Anàlisi crític d'articles sobre l'atenció als familiars del pacients en situació crítica. 3.- Cas clínic sobre el pacient crític i els seus familiars. Dilemes ètics en la pràctica assistencial a les unitats d'urgències i cures intensives. De forma prèvia a la realització de cada seminari, es facilitarà als estudiants el material didàctic que han de treballar-ne en grup a l'aula. Per les sessions de casos clínics, els estudiants en grups de 4 o 5, resoldran els preguntes formulades per a cada situació clínica durant el seminari. Posteriorment al seminari hauran de presentar en grup un entregable sobre una part del cas. A les sessions de debat (dilemes ètics) es visualitzaran documents audiovisuals i es plantejaran qüestions que els estudiants

Guia docent

	hauran d'analitzar i resoldre en grups de 4 o 5. L'assistència als seminaris es obligatòria per poder presentar els treballs relacionats amb cada un dels seminaris.
Criteris d'avaluació	Es realitzaran 3 seminaris que puntuaran un 30% del global de la matèria. Els criteris d'avaluació dels casos clínics seran els següents: Anàlisi de les dades. Identificació dels diagnòstics d'infermeria i problemes de col.laboració. Planificació i argumentació de les activitats pertinents. Cine fòrum. Debat: Participació activa en els debats. Fonamentació i reflexió sobre les decisions preses. Equilibri en la participació de tots els membres del grup. Itinerari B (estudiants en programes de mobilitat). Es programaran activitats similars i relacionades amb la temàtica dels seminaris que els estudiants hauràn de treballar i resoldre de forma individual.

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari B

Prova parcial I (eliminatòria)

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Prova escrita amb qüestions teòriques i plantejaments de casos clínics sobre els continguts del bloc I de la matèria. Aquesta avaluació permetrà valorar si l'estudiant coneix i sap aplicar els continguts de la matèria. Constarà de preguntes tipus test i curtes orientades a la resolució de situacions clíniques.
Criteris d'avaluació	Prova escrita corresponent als continguts del bloc temàtic I. La prova consistirà en preguntes tipus test que ponderarà un 60% de la nota de l'examen i d' un cas clínic que ponderarà un 40%. Els criteris d'avaluació seran l'adequació de les respostes a les qüestions plantejades segons els continguts teòrics en el tipus test. En el cas clínic, els criteris seran: capacitat d'anàlisi de la informació i prioritització dels problemes i activitats específiques sobre la situació plantejada. Per obtenir el percentatge d'avaluació corresponent (35%), l'estudiant ha de treure una qualificació mínima de 4 punts del cas clínic per sumar al test. La qualificació ponderada de les dues proves (test 60% més cas clínic 40%) ha de ser igual o superior a 5 sobre 10.

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Prova parcial II (eliminatòria)

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Prova escrita amb qüestions teòriques i plantejaments de casos clínics sobre els continguts del bloc II de la matèria. Aquesta avaluació permetrà valorar si l'estudiant coneix i sap aplicar els continguts de la matèria. Constarà de preguntes tipus test i curtes orientades a la resolució de situacions clíniques.
Criteris d'avaluació	Prova escrita corresponent als continguts del bloc temàtic II. La prova consistirà en preguntes tipus test que ponderarà un 60% de la nota de l'examen i d' un cas clínic que ponderarà un 40%. Els criteris d'avaluació seran l'adequació de les respostes a les qüestions plantejades segons els continguts teòrics en el tipus test. En el cas clínic, els criteris seran: capacitat d'anàlisi de la informació i prioritització dels problemes i activitats específiques sobre la situació plantejada. Per obtenir el percentatge d'avaluació corresponent (35%), l'estudiant ha de treure

Guia docent

una qualificació mínima de 4 punts del cas clínic per sumar al test. La qualificació ponderada de les dues proves (test 60% més cas clínic 40%) ha de ser igual o superior a 5 sobre 10.

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Aquesta matèria disposa de guies d'estudi per cada una de les unitats temàtiques. A cada una d'elles l'estudiant pot trobar la bibliografia específica dels continguts del temari.

Bibliografia bàsica

- SALVADORES P. Enfermería en Cuidados Críticos. Madrid: Editorial Universitaria Ramón Areces, 2011 -
- URDEN K, ET AL. Priorities in Critical Care Nursing. Elsevier, Mosby. ISBN: 9780323320856
- JÍMENEZ L, MONTERO FJ. Manual de Urgencias y Emergencias. Guía diagnóstica y protocolo de actuación. 5 ed. Madrid: Elsevier, 2014.

Bibliografia complementària

- Cuidados de enfermería en la atención extrahospitalaria. Consejería de Salud. Junta de Andalucía, 2017. En: <https://www.picuida.es/wp-content/uploads/2017/12/manualemer2017.pdf>
- European Resuscitation Council. Recomendaciones para la resucitación 2015 del Consejo Europeo de Resucitación (ERC). Resumen Ejecutivo. Consejo Español
- Guía de información a los familiares. UCI. En: https://humanizandoloscuidadosintensivos.com/wp-content/uploads/2017/06/guia_familiares_general_definitiva2.pdf
- Plan de Humanización de la Asistencia Sanitaria 2016-2019. Consejería de Sanidad de Madrid: http://www.madrid.org/es/transparencia/sites/default/files/plan/document/881_232_bvcm017902_0.pdf

Altres recursos

- Revista Enfermería Clínica. Editada per Ediciones Doyma, SA. ISSN: 1130-8621.
- Revista Enfermería Intensiva. Editada per Editorial Garsi, SA. ISSN: 1130-2399. - Revista Nursing. Editada por Elsevier España, S.L. ISSN: 0212-5382. <http://www.elsevier.es/nursing>.
- WEB
- Sociedad Española de Enfermería de urgencias y emergencias www.enfermeriadeurgencias.com
- Sociedad Española de Enfermería Intensiva y Unidades Coronarias www.seeiuc.org
- Sociedad Española de Medicina de Urgencias y Emergencias <http://semes.org/>
- Sociedad Española de Medicina Intensiva, Crítica y Unidades Coronarias <http://www.semicyuc.org/>

